

Υπόθεση C-347/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

13 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

7 Μαΐου 2024

Προσφεύγουσα:

Team Service Soc. cons. arl

Καθής:

Ferservizi SpA

[παραλειπόμενα] ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (διοικητικό
πρωτοδικείο περιφέρειας Λατίου, Ιταλία)

(τμήμα 4β')

εκδίδει την παρούσα

ΔΙΑΤΑΞΗ

επί της προσφυγής [παραλειπόμενα] την οποία άσκησε η Team Service Società
Consortile a r.l., [παραλειπόμενα]

κατά της

Ferservizi S.p.A., [παραλειπόμενα] όσον αφορά τις

CNS - Consorzio Nazionale Servizi Soc. Coop., [παραλειπόμενα]

CNCP - Consorzio Nazionale Cooperative Pluriservizi Attività 360° Società
Cooperativa, Security Service S.r.l., οι οποίες δεν παραστάθηκαν

για την ακύρωση, μετά τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων,

α) της απόφασης [παραλειπόμενα] με την οποία η Ferservizi S.p.A. κατακύρωσε υπέρ της CNS-Consorzio nazionale servizi soc. coop. το τμήμα 1 (βορειοδυτική εδαφική ζώνη) της διαδικασίας διαγωνισμού 15/2023 για την ανάθεση «πολλαπλών υπηρεσιών και υπηρεσιών καθαρισμού με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, υπηρεσιών απολύμανσης και πρόσθετων υπηρεσιών από τη Ferservizi S.p.A. για τα κτίρια που χρησιμοποιούν εταιρίες του ομίλου Ferrovie dello Stato Italiane» [παραλειπόμενα].

β) των ενεργειών της αναθέτουσας αρχής, καθόσον δεν απέκλεισε από τον διαγωνισμό, όσον αφορά το τμήμα 1 – βορειοδυτική εδαφική ζώνη, την CNCP-Attività 360° della Rete Ferroviaria Italiana, καταταγείσα δεύτερη, και την Security Service, καταταγείσα τρίτη.

γ) [αν απαιτείται], της σύμβασης (συμφωνίας-πλαisiού) που συνήψε η αναθέτουσα αρχή με την ανάδοχο CNS - Consorzio nazionale servizi soc. coop. [παραλειπόμενα].

δ) οποιασδήποτε άλλης πράξης και/ή [συναφούς] απόφασης.

καθώς και για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστη και πρόκειται να υποστεί,

α) είτε με την επαναφορά των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση, υποκαθιστώντας την [προσφεύγουσα] στην εκτέλεση της υπηρεσίας και στη σύμβαση (συμφωνία-πλαίσιο), για την οποία η προσφεύγουσα δηλώνει ότι είναι ήδη πλήρως διαθέσιμη.

β) είτε με την καταβολή προσήκουσας αποζημίωσης το ύψος της οποίας θα προσδιοριστεί κατά τη διάρκεια της δίκης, υπό την επιφύλαξη οποιουδήποτε άλλου ποσού που το Tribunale (πρωτοδικείο) θα κρίνει δίκαιο και εύλογο.

[παραλειπόμενα] Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

Δεδομένου ότι:

- η προσφεύγουσα Team Service Società Consortile a r.l. προσέφυγε κατά της απόφασης με την οποία κατακυρώθηκε υπέρ της CNS-Consorzio Nazionale Servizi Soc. Coop. σύμβαση-πλαisiού με αντικείμενο την ανάθεση «πολλαπλών υπηρεσιών και υπηρεσιών καθαρισμού με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, υπηρεσιών απολύμανσης και πρόσθετων υπηρεσιών από τη Ferservizi S.p.A. για τα κτίρια που χρησιμοποιούν οι εταιρίες του ομίλου Ferrovie dello Stato Italiane» – εδαφικό τμήμα 1 της σύμβασης, αμφισβητώντας τις παρατυπίες της προσφοράς της αναδόχου.

- η κατακύρωση αποφασίστηκε κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού τον οποίον προκήρυξε η Ferservizi S.p.a. δυνάμει του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 50 της

18ης Απριλίου 2016 (περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και για την αναμόρφωση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών), με προκήρυξη που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 15 Μαρτίου 2023·

- η εκτιμώμενη αξία για το τμήμα 1 (βορειοδυτική εδαφική ζώνη) ανέρχεται σε 15 713 019,48 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, και, ως εκ τούτου, υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης·

- κατά την παράσταση στο πρωτοδικείο, η Ferservizi S.p.a. ισχυρίστηκε ότι δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις της οδηγίας 2014/25/ΕΕ και τις εθνικές διατάξεις περί μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο, υποστηρίζοντας, αφενός, ότι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δημόσια επιχείρηση και, αφετέρου, ότι η σύμβαση είχε ως αντικείμενο υπηρεσίες μη συμφυείς με τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στα άρθρα 8 έως 14 της οδηγίας·

- ως εκ τούτου, κατά τη Ferservizi S.p.a., η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού και η τήρηση των σχετικών κανόνων ήταν αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής [παραλειπόμενα], με τρεις συνέπειες: α) ότι η υπόθεση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ευρωπαϊκών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων· β) ότι εφαρμόζεται το αστικό δίκαιο· γ) την παραπομπή της διαφοράς στα τακτικά δικαστήρια [αντί των διοικητικών δικαστηρίων] [παραλειπόμενα]·

Επισημαίνοντας τα εξής:

- σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για τη μεταφορά της οδηγίας 2014/25/ΕΕ που έχει εφαρμογή *ratione temporis* στην υπό κρίση υπόθεση (άρθρο 114 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 50 της 18ης Απριλίου 2016), οι διατάξεις του κώδικα δημοσίων συμβάσεων και, ειδικότερα, η υποχρέωση προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού έχουν εφαρμογή επί των συμβάσεων που αφορούν τους ειδικούς τομείς (στους οποίους περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών), οσάκις φορέας χαρακτηρίζεται ως δημόσια επιχείρηση μόνον εφόσον ασκεί μία από τις δραστηριότητες που προβλέπονται στα άρθρα 115 έως 121 (οι οποίες αντιστοιχούν σε εκείνες που απαριθμούνται στα άρθρα 8 έως 14 της οδηγίας)·

- περαιτέρω, σύμφωνα με την εθνική νομολογία, «η υπαγωγή της ανάθεσης μιας υπηρεσίας στους κανόνες που προβλέπονται για τους ειδικούς τομείς δεν μπορεί να συναχθεί με βάση ένα καθαρά υποκειμενικό κριτήριο, ήτοι του γεγονότος ότι η ανάθεση της σύμβασης γίνεται από φορέα ο οποίος δραστηριοποιείται στους ειδικούς τομείς, αλλά και κατ'εφαρμογήν ενός

αντικειμενικού κριτηρίου, το οποίο λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η υπηρεσία συνδέεται με την ειδική δραστηριότητα» [παραλειπόμενα].

- ειδικότερα, «ο ιδιωτικός φορέας που ενεργεί δυνάμει αποκλειστικών δικαιωμάτων, όπως και η δημόσια επιχείρηση, υποχρεούται να προκηρύσσει δημόσιους διαγωνισμούς μόνον εφόσον πληρούνται δύο αντικρουόμενες προϋποθέσεις: ο φορέας δραστηριοποιείται σε ειδικούς τομείς· αντικείμενο της ανάθεσης αποτελούν δραστηριότητες παρεπόμενες της δραστηριότητας που ασκείται στους ειδικούς τομείς»· [παραλειπόμενα] διευκρινίστηκε περαιτέρω ότι «η έννοια του παρεπόμενου χαρακτήρα της σύμβασης πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ευλόγως περιοριστικό, ήτοι ότι πρόκειται για ανάθεση η οποία εξυπηρετεί τους βασικούς σκοπούς (core business) της ειδικής δραστηριότητας» [παραλειπόμενα].

- αντιθέτως, όσον αφορά συμβάσεις που θεωρούνται «μη σχετικές» και έχουν κατακυρωθεί για σκοπούς άλλους από τις δραστηριότητες τις οποίες ασκούν οι δημόσιες επιχειρήσεις στους ειδικούς τομείς, τούτο «δεν συνεπάγεται εκ νέου επέκταση του κανονιστικού πλαισίου που ισχύει για τους συνήθεις τομείς ενώ δεν εφαρμόζονται αμφότερες οι οδηγίες, με επακόλουθο την εφαρμογή των κανόνων του κοινού δικαίου»· - ο νέος κώδικας δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος εγκρίθηκε με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 36 της 31ης Μαρτίου 2023 [που δεν έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, στο μέτρο που η διαφορά η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Tribunale (πρωτοδικείου) αφορά διαγωνισμό που προκηρύχθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του], εκκινώντας από την παραδοχή ότι, σύμφωνα με το πλαίσιο της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, όσον αφορά τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους ιδιωτικούς φορείς στους οποίους έχουν χορηγηθεί ειδικές ή αποκλειστικές εξουσίες, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για δημόσιες αρχές, η επιβολή των κανόνων περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα σημαντικό περιορισμό της συμβατικής αυτονομίας [παραλειπόμενα], δεν μπορεί να πραγματοποιείται αυτόματα και για κάθε ανάθεση, αλλά πρέπει να συντρέχει προς τούτο μια περαιτέρω προϋπόθεση αντικειμενικής και τελολογικής φύσης [παραλειπόμενα], περιλαμβάνει, στο άρθρο 141, παράγραφος 2, διάταξη (άρθρο 141, παράγραφος 2) η οποία, σε σύγκριση με το παλαιό άρθρο 114 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 50 της 18ης Απριλίου 2016, καθιστά τις ανωτέρω απαιτήσεις πιο σαφείς, προβλέποντας ότι «[ο]ι δημόσιες επιχειρήσεις και οι φορείς στους οποίους έχουν χορηγηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου μόνο στις συμβάσεις που εξυπηρετούν, από λειτουργική άποψη, μία από τις δραστηριότητες που προβλέπονται στα άρθρα 146 έως 152».

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- σύμφωνα με την εθνική νομολογία [παραλειπόμενα], η Ferservizi S.p.a. είναι «δημόσια επιχείρηση, η οποία υπόκειται στις εξουσίες διεύθυνσης και συντονισμού της Ferrovie dello Stato Italiane S.p.a., εταιρίας χαρτοφυλακίου του ομίλου FS, η οποία διαχειρίζεται τις προμήθειες και τις υπηρεσίες no core business που δεν συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση σιδηροδρομικών

δραστηριοτήτων, υποστηρίζοντας τις δραστηριότητες των άλλων εταιριών του ομίλου FS και, ως εκ τούτου, υποχρεούται να εφαρμόζει τον κώδικα συμβάσεων αποκλειστικά στις διαδικασίες διαγωνισμού που αποσκοπούν στην επιδίωξη σκοπών που συνδέονται στενά με την ειδική δραστηριότητα»·

- ο χαρακτήρας της δημόσιας επιχείρησης απορρέει από την κατοχή μεριδίου συμμετοχής 100 % από τη μητρική εταιρία Ferrovie dello Stato Italiane S.p.a. (άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/25/ΕΕ), η οποία, με τη σειρά της, αποτελεί, σύμφωνα με την εθνική νομολογία, οργανισμό δημοσίου δικαίου [παραλείπόμενα] και, ως εκ τούτου, αναθέτουσα αρχή τόσο για τους συνήθεις τομείς κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 4, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όσο και για τους ειδικούς τομείς κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ·

- το Tribunale (πρωτοδικείο) συμφωνεί με τον χαρακτηρισμό της Ferservizi S.p.a. ως δημόσιας επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, εφόσον πληρούται η απαίτηση άσκησης δεσπόζουσας επιρροής εκ μέρους αναθέτουσας αρχής, η οποία τεκμαίρεται κάθε φορά που η αναθέτουσα αρχή κατέχει την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, και δεδομένου ότι δραστηριοποιείται μαζί με τις άλλες εταιρίες του ομίλου του οποίου ηγείται η Ferrovie dello Stato S.p.a., στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών, ο οποίος περιλαμβάνεται μεταξύ των απαριθμούμενων στα άρθρα 8 έως 14 της οδηγίας·

- το Tribunale (πρωτοδικείο) συμφωνεί επίσης με τον χαρακτηρισμό της μητρικής εταιρίας Ferrovie dello Stato Italiane S.p.a. ως οργανισμού δημοσίου δικαίου, καθόσον πληρούνται σωρευτικά (απόφαση του Δικαστηρίου, τμήμα II, της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03) τρεις προϋποθέσεις: I) δημιουργήθηκε ειδικά για να ικανοποιήσει ανάγκες γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα (ως παραχωρησιούχος, μέσω της θυγατρικής της Rete Ferroviaria Italiana S.p.a., ασκεί τη διαχείριση της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής)· II) έχει νομική προσωπικότητα [παραλείπόμενα]· III) χρηματοδοτείται κατά πλειοψηφία από το κράτος [καθόσον είναι εξ ολοκλήρου ελεγχόμενη από το Ministero dell'Economia e delle Finanze (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Ιταλία)]·

- τέλος, το Tribunale (πρωτοδικείο) συμμαρτίζεται τη διαπίστωση της Ferservizi S.p.a. ότι η επίμαχη σύμβαση πρέπει να θεωρηθεί μη σχετική με τις δραστηριότητες που είναι συμφυείς με τους ειδικούς τομείς, στο μέτρο που οι υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης αφορούν κυρίως κτίρια γραφείων και χρησιμοποιούνται από τους υπαλλήλους των εταιριών του ομίλου, στα οποία δεν έχουν πρόσβαση οι χρήστες της υπηρεσίας και, εν τέλει, δεν συνδέονται στενά με την άσκηση της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών·

- η εν λόγω περιοριστική ερμηνεία επιρρωννύεται από τις πλέον πρόσφατες θέσεις που διατυπώθηκαν στη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία

κρίσιμες προς τούτο είναι μόνον «οι δραστηριότητες που εξυπηρετούν πραγματικά την άσκηση της δραστηριότητας που υπάγεται στον τομέα [...] καθιστώντας δυνατή την προσήκουσα εκτέλεσή της, λαμβανομένων υπόψη των συνήθων συνθηκών ασκήσεως της δραστηριότητας αυτής, κατ' αποκλεισμό των δραστηριοτήτων εκείνων που ασκούνται για σκοπούς άλλους από την υλοποίηση της οικείας τομεακής δραστηριότητας» (απόφαση του Δικαστηρίου, τμήμα V, της 28ης Οκτωβρίου 2020, C-521/18, σχετικά με τον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών), καθώς και από την εθνική νομολογία στην οποία, μάλιστα στον τομέα παροχής υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών, κρίθηκε ότι η δραστηριότητα διαχείρισης του δικτύου που ασκούσε η Rete Ferroviaria Italiana S.p.a. και η υπηρεσία καθαρισμού (μόνο) σταθμών, [και συναφών εγκαταστάσεων] συνδέονται από λειτουργική άποψη [παραλειπόμενα].

- ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σε ειδικές περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, αν ελλείπει η απαίτηση περί παρεπόμενου χαρακτήρα της υπηρεσίας από λειτουργική άποψη σε σχέση με τη δραστηριότητα που εμπίπτει στους ειδικούς τομείς, την οποία ασκεί η δημόσια επιχείρηση, τούτο δεν μπορεί να συνεπάγεται, κατά κανόνα, αποκλεισμό της εφαρμογής των δύο οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων·

- η ιδιαιτερότητα της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι η σύμβαση αφορά την απόκτηση υπηρεσιών τις οποίες ο ανάδοχος οικονομικός φορέας θα πρέπει επίσης να παράσχει υπέρ τρίτων που ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιριών, οι οποίοι, αν κατέφευγαν απευθείας στην αγορά, λόγω της φύσης τους, θα δεσμεύονταν από τις οδηγίες·

- επομένως, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος εμφάνισης συμπεριφορών αποφυγής της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης και της αρχής του ανταγωνισμού για την αγορά·

- ειδικότερα, δημόσια επιχείρηση όταν στρέφεται στην αγορά, λαμβανομένων υπόψη των αυστηρότερων ορίων εντός των οποίων υποχρεούται να τηρεί τους κανόνες περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σε σχέση με τις αναθέτουσες αρχές, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τις εν λόγω αρχές, με βάση διαφορετικά νομικά καθεστάτα, για την εκτέλεση καθηκόντων της αγοράς τα οποία, κατ' ουσίαν, θα συνεπάγονταν δραστηριότητα απλής διαμεσολάβησης για την απόκτηση υπηρεσιών που αφορούν «μη σχετικές συμβάσεις» προς όφελος των εν λόγω φορέων, οι οποίοι θα επωφελούνταν από το γεγονός ότι αν ελλείπει η απαίτηση περί παρεπόμενου χαρακτήρα της υπηρεσίας από λειτουργική άποψη, τούτο δεν συνεπάγεται χαρακτηρισμό της δημόσιας επιχείρησης [ως] αναθέτοντος φορέα·

- εξάλλου, οι έννοιες του παρεπόμενου και του συμφυούς με την core business χαρακτήρα της δραστηριότητας που εμπίπτει στους ειδικούς τομείς (πρέπει να εξακριβώνεται κάθε φορά που ο φορέας εμπίπτει στον ορισμό της «δημόσιας επιχείρησης») αποκτούν νόημα μόνον όταν αφορούν έναν μοναδικό

φορέα και σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης για παροχές υπηρεσιών που πρέπει να παρέχονται προς όφελός του·

- αν η ως άνω επιχειρηματολογία εφαρμοζόταν αυστηρά, θα αρκούσε μια αναθέτουσα αρχή (στην υπό κρίση υπόθεση, ένας οργανισμός δημοσίου δικαίου), η οποία δραστηριοποιείται στους ειδικούς τομείς και υποχρεούται εν πάση περιπτώσει να εφαρμόζει τις διατάξεις της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, να συστήνει δημόσια επιχείρηση με μοναδικό σκοπό την αποφυγή εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου [του δικαίου της Ένωσης] περί δημοσίων συμβάσεων, καθώς θα επωφελούνταν από το νομικό καθεστώς στο οποίο υπάγονται οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να δραστηριοποιούνται χωρίς περιορισμούς [παραλειπόμενα] στην αγορά οσάκις πρόκειται για «μη σχετική» σύμβαση·

- κατά συνέπεια, δεδομένου ότι αν η υπηρεσία δεν συνδέεται από λειτουργική άποψη με τις δραστηριότητες που είναι συμφυείς με τους ειδικούς τομείς, τούτο δεν μπορεί να συνεπάγεται, εν πάση περιπτώσει, εκ νέου επέκταση των διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων που ισχύουν για τους συνήθεις τομείς (δεδομένου ότι πρόκειται για αυτόνομα και διακριτά σύνολα κανόνων), ούτε τον χαρακτηρισμό της ελεγχόμενης δημόσιας επιχείρησης ως οργανισμού δημοσίου δικαίου [παραλειπόμενα], κατά δε το αιτούν δικαστήριο, επιβάλλεται εν πάση περιπτώσει η εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 2014/25/ΕΕ σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες οι υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης για την οποία προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός από τη δημόσια επιχείρηση είναι, κατ' ουσίαν, προς όφελος φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στους ειδικούς τομείς που πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθούν ως αναθέτουσες αρχές, οι οποίοι, κατά τα λοιπά, υποχρεούνται να τηρούν τους κανόνες περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων ανεξαρτήτως της ύπαρξης της ανωτέρω σύνδεσης από λειτουργική άποψη·

- στην υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, πρόκειται για δημόσια επιχείρηση (Ferservizi S.p.a.), η οποία αποτελεί το «κέντρο ολοκληρωμένων υπηρεσιών» του ομίλου Ferrovie dello Stato, καθόσον διαχειρίζεται για λογαριασμό της μητρικής εταιρίας και για τις εταιρίες του ομίλου FS τις δραστηριότητες «Back office», ήτοι τις δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση σιδηροδρομικών δραστηριοτήτων, παρέχοντας στήριξη στην core business [παραλειπόμενα] και βελτιώνοντας διαρκώς την αποτελεσματικότητα των εκτελούμενων διαδικασιών ενώ ασχολείται με τις «no core αγορές», ενεργώντας σύμφωνα με τη λογική της αγοράς [παραλειπόμενα]·

- ως εκ τούτου, είναι προφανές ότι ως φορέας που διαθέτει τα εν λόγω χαρακτηριστικά ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των δύο οδηγιών, διότι, εξ ορισμού, ο εν λόγω φορέας δεν θα μπορούσε ποτέ να θεωρηθεί ως αναθέτων φορέας προς τους σκοπούς εφαρμογής της οδηγίας 2014/25/ΕΕ (καθόσον ασχολείται με αποκτήσεις μη συμφυείς με την core business των εταιριών του

ομίλου) ούτε ως αναθέτουσα αρχή προς τους σκοπούς εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (δεδομένου ότι πρόκειται για δημόσια επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε ειδικούς τομείς):

- υπό την έννοια αυτή, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με τον εταιρικό σκοπό της, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η Ferservizi S.p.A. έχει ως αντικείμενο την ανάθεση «πολλαπλών υπηρεσιών και υπηρεσιών καθαρισμού με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, υπηρεσιών απολύμανσης και πρόσθετων υπηρεσιών από τη Ferservizi S.p.A. για τα κτίρια που χρησιμοποιούν οι εταιρίες του ομίλου Ferrovie dello Stato Italiane», ήτοι πολλές εταιρίες, οι οποίες υπόκεινται στις εξουσίες διεύθυνσης και ελέγχου της μητρικής εταιρίας Ferrovie dello Stato Italiane S.p.a., οργανισμού δημοσίου δικαίου [παραλειπόμενα]:

- [παραλειπόμενα] [περαιτέρω εκτιμήσεις προς την ίδια κατεύθυνση]:

- τέλος, κρίνεται σκόπιμο να υπομνησθεί ότι το ίδιο το Δικαστήριο έκρινε ότι «εταιρία η οποία, αφενός, ανήκει εξ ολοκλήρου σε αναθέτουσα αρχή έχουσα ως αντικείμενο δραστηριότητας την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος και, αφετέρου, διενεργεί τόσο πράξεις για την ως άνω αναθέτουσα αρχή όσο και πράξεις στην ανταγωνιστική αγορά μπορεί να χαρακτηρίζεται ως “οργανισμός δημοσίου δικαίου” [...] κατά το μέτρο που, αφενός, οι δραστηριότητες της εταιρίας αυτής είναι απαραίτητες για την άσκηση της δραστηριότητας της εν λόγω αναθέτουσας αρχής και, αφετέρου, προκειμένου να καλύψει ανάγκες γενικού συμφέροντος, η εν λόγω εταιρία καθορίζει τη στάση της με βάση εκτιμήσεις μη οικονομικής φύσεως, πράγμα που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει» (απόφαση του Δικαστηρίου, τμήμα IV, της 5ης Οκτωβρίου 2017, C-567/15, και δη σχετικά με διαγωνισμό που προκηρύχθηκε από εμπορική εταιρία ελεγχόμενη από την «εταιρία λιθουανικών σιδηροδρόμων»):

- εν κατακλείδι, το Tribunale (πρωτοδικείο) υποβάλλει στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης: *δεσμεύεται από τις διατάξεις της οδηγίας 2014/25/ΕΕ δημόσια επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε ειδικούς τομείς (αναθέτων φορέας κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, όπως έχει μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο με τα άρθρα 114 επ. του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 50 της 18ης Απριλίου 2016), και χαρακτηρίζεται ως τέτοια καθόσον υπόκειται σε δεσπόζουσα επιρροή εκ μέρους αναθέτουσας αρχής, και ειδικότερα οργανισμού δημοσίου δικαίου (άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 4, της οδηγίας 2014/25/ΕΕ), που κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου της, οσάκις προτίθεται να συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών, αξίας υπερβαίνουσας τα κατώτατα όρια που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης, με αντικείμενο υπηρεσίες που δεν συνδέονται στενά με τις απαριθμούμενες στα άρθρα 8 έως 14 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ δραστηριότητες, αλλά οι οποίες αποσκοπούν αποκλειστικά ή κυρίως στην κάλυψη των αναγκών του ελέγχοντος οργανισμού δημοσίου δικαίου και των εταιριών τις οποίες ο τελευταίος ελέγχει;*

- [παραλειπόμενα] [διαδικασία]

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (διοικητικό πρωτοδικείο περιφέρειας Λατίου) (τμήμα 4β΄):

- α) υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το προδικαστικό ερώτημα που παρατίθεται στο σκεπτικό·
- β) [παραλειπόμενα]·
- γ) εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου, αναστέλλει την ενώπιόν του διαδικασία.

[παραλειπόμενα] Ρώμη [παραλειπόμενα] 23 Απριλίου 2024 [παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ